

Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersinin Uygulanmasında Karşılaştıkları Problemler

Bayram KAYA¹, Mustafa KARAKAYA², Murat Bekleyiş APAYDIN³, Hakan SUNAY⁴

DOI: <https://doi.org/10.38021asbid.1152075>

ORJİNAL ARAŞTIRMA

¹Milli Eğitim
Müdürlüğü,
Kırşehir/Türkiye

²Milli Eğitim
Müdürlüğü,
Kırşehir/Türkiye

³Munzur Üniversitesi,
Spor Bilimleri
Fakültesi,
Tunceli/Türkiye

⁴Ankara Üniversitesi,
Spor Bilimleri
Fakültesi,
Ankara/Türkiye

Özet

Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin uygulanmasında karşılaştıkları problemleri cinsiyet, yaş, kıdem ve spor geçmişi değişkenlerine göre belirleyerek çözüm önerileri sunmaktır. Araştırmanın evrenini Kırşehir Milli Eğitim Kurumunda görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma grubunu ise gönüllü 196 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Kişisel bilgi formu ve Bozdemir (2012) tarafından geliştirilen, 22 maddeden ve "Uygulama Problemleri", "Fiziksel Problemler", "Önemsememe Problemleri" ve "Formasyon Problemleri" olmak üzere 4 alt boyuttan oluşan "Beden Eğitimi Dersine Yönelik Problem Belirleme Ölçeği" izin alınarak kullanılmıştır. Ölçek genelinde alınan puanlar yüzde, frekans, aritmetik ortalama, bağımsız örneklem t testi ve çoklu değişkenlerde One-Way ANOVA testleri yapılmıştır. Sonuç olarak; beden eğitiminin uygulanmasında ortaya çıkan problemler ölçek genelinde ve alt boyutlarında ortalamalara bakıldığında dersin uygulanmasında problemlerle karşılaşılmamıştır. Ancak sınıf öğretmenleri "Beden eğitimi dersi çocukları fiziksel, zihinsel ve sosyal yönden olumlu etkiler" ve "Beden eğitimi dersi oyun çağındaki çocuklar için diğer derslere göre biraz daha önemlidir" ölçek maddelerinde beden eğitimi dersinin uygulanmasında problemler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmeni, Beden Eğitimi Öğretmeni, Beden Eğitimi

Problems Encountered by Classroom Teachers in the Application of Physical Education Lesson

Sorumlu Yazar:

Bayram KAYA
bayramkaya400@gmail.com

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
01.08.2022

Kabul Tarihi:
29.11.2022

Online Yayın Tarihi:
28.12.2022

Abstract

The aim of this study is to determine the problems faced by the classroom teachers in the implementation of the physical education lessons according to the variables of gender, age, seniority and sports history and to offer solutions. The universe of the research consists of classroom teachers working in Kırşehir National Education Institution. The study group consists of 196 volunteer classroom teachers. Personal information form and "Body" developed by Bozdemir (2012), consisting of 22 items and 4 sub-dimensions: "Practice Problems", "Physical Problems", "Ignoring Problems" and "Formation Problems". The Problem Determination Scale for the Education Course was used with permission. Percentage, frequency, arithmetic mean, independent sample t-test and One-Way ANOVA tests for multiple variables were performed for the scores obtained throughout the scale. As a result; When the averages in the scale and sub-dimensions of the problems that arise in the implementation of physical education are examined, no problems were encountered in the implementation of the course. However, it was concluded that there were problems in the implementation of the physical education lesson in the scale items of the classroom teachers "Physical education lesson affects children physically, mentally and socially positively" and "Physical education lesson is a little more important for children at the age of play than other lessons".

Keywords: Classroom Teacher, Physical Education Teacher, Physical Education

Giriş

Toplumun hayatta kalabilmesi ve gelişebilmesi için toplumu oluşturan bireylerin eğitilmesi gerekmektedir (Erden, 1997). Toplumun devamını ve gelişimini sağlayan kurumlardan biri de okullardır. Okullar vasıtasıyla bireyler ortak birikime sahip olurlar. Bundan dolayı da okullarda etkili ve verimli bir ders için nitelikli öğretmenlere ihtiyaç duyulmaktadır (Saydam, 2003).

Öğrencilerin hedeflenen amaçlara ulaşabilmelerinde gerek akademik dersler gerekse genel yetenek dersleri önemli görülmektedir. Bu derslerden biri de beden eğitimi dersidir. Beden eğitimi dersi çocuğun hareket ve oyun ihtiyacını en fazla hissettiği dönem olan ilkökul çağında başlamalıdır. Okul çağındaki çocuklar beden eğitimi dersleriyle yeni beceriler kazanırlar, kazanmış oldukları becerileri de akıcı ve doğru olarak geliştirirler (Karagül, 1993). Ayrıca temelde uygulanan beden eğitimi dersi öğrencilerin motor beceri ve yeteneklerinin gelişmesinde de önemli rol oynar. Bundan dolayı sporun yaşamlarında alışkanlık halinde devam etmesinde okullarda yapılan beden eğitimi dersi önemlidir (Taşmektepligil vd., 2006).

Genel eğitimin önemli tamamlayıcısı olarak bireylerin bedenlerini geliştirerek bilişsel, duyuşsal ve toplumsal yapı arasında uyumu sağlamak gibi önemli bir görevi olan Certel (2017) beden eğitimi dersinin ülkemizde gerek dersin uygulanışında gerekse dersin önemsenmemesi gibi nedenlerden kaynaklı pek çok sorunları vardır. Beden eğitimi dersine gereken önemin verilmeme nedenlerinin başında okul idaresinin ve ilköğretim müfettişlerinin gerekli hassasiyeti göstermemelerinden kaynaklanmaktadır. Beden eğitimi dersi diğer derslerin eksiklerini kapatan bir role bürünmüştür (Ocak ve Tortop, 2006). Bu derse ayrılan süre diğer derslerle kıyaslandığında çok düşük seviyededir. Özellikle sınıf öğretmenleri diğer derslere hazırlık yaparken beden eğitimi ve spor dersine kendisini yeteri derecede hazırlayamamaktadır. Ancak planlarında dersi işlenmiş olarak göstermektedirler (Pehlivan vd., 2005).

Literatürde yurt içinde ve yurt dışında benzer çalışmalara rastlanmaktadır. Curtner ve Smith (1999) çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin işlenmesi konusunda kendilerini yetersiz hissettiklerini belirtmişlerdir. Dwyer vd. (2003) beden eğitim ders programının uygulanmasına ilişkin görüşlerinde beden eğitimi ders saatinin yetersiz olduğu, araç-gereç sıkıntısı çekildiği konusunda görüş bildirmişlerdir. Beden eğitimi dersinde karşılaşılan sorunlar Kurt ve Taşkaya (2007), beden eğitim dersinin uygulanmasına ilişkin genel görüş ve problemleri Ocak ve Tortop (2006), sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersinde karşılaştıkları problemleri Bozdemir vd. (2015), sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersi ile ilgili görüş ve uygulamaları Şentürk vd. (2015), sınıf öğretmenleri ve beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersi yeterliliklerinin incelenmesi (Genç, 2021), Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ders programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşleri (Arslan ve Altay, 2008), beden eğitimi ve spor dersinin uygulanmasında karşılaşılan problemleri (Sezen, 2019) belirlemeye çalışmışlardır.

Sonuç olarak okulların fiziksel koşullarının yetersizliğinden, okul idaresinin, öğrencinin ve ailenin derse karşı tutumlarından kaynaklı sorunlar belirlenmesine rağmen dersle ilgili sorunlar Ulusal Eğitim Konseyinde tartışılıp kararlar alınmaktadır. Ancak bu kararlar öneri şeklinde olduğundan sorunları çözme yaptırım gücü zayıf olmaktadır (Gümüşgöl ve Göral, 2014).

Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin uygulanmasında karşılaştıkları problemleri cinsiyet, yaş, kıdem, branş ve spor geçmişi değişkenlere göre belirleyerek çözüm önerileri sunmaktır.

Öğretmenlik

1973'te çıkarılan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa göre öğretmenlik kavramı; devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili olan öğretim görevlerini yerine getiren özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini yerine getirirken Türk Milli Eğitim temel ilkelerine uymakla mükelleftirler (M.E.B., 1973). Nesillerin yetişmesinde önemli olan öğretmenlik mesleği çeşitli şekillerde tanımlanmıştır. Çelikkaya (1997), öğretmenlik mesleğini, çok bilmekten ziyade bildiğini en etkili şekilde öğretilir şeklinde tanımlamıştır. Öğretmenlik sadece öğretim yapmak değil aynı zamanda öğrencilere kişilik ve karakter kazandırmak mesleğidir (Küçükahmet, 2002). Baki (2009)'ye göre öğretmenlik devletin eğitim hedeflerini göz önüne alarak toplumsal beklentiler ile beraber bireylerin evrensel bilgi ve becerilere sahip olması için eğitim ve öğretimi planlayıp uygulayan kişilerdir.

Milli, manevi ve kültürel değerleri gelecek nesillere aktarmak, vatanını milletini sevmek, korumak, iyi insan olmak, üretmek ve faydalı olmak gibi değerlerin kazanılmasının temelinde eğitim vardır. Türk Milli Eğitim sistemi de bu temel üzerine kurulmuştur. Öğretmenlik bu sistemin uygulanması ve geliştirilmesindeki meslektir (Sönmez, 2013).

Sınıf Öğretmeni

İlkokul çağındaki öğrencilere okuma-yazma, temel vatandaşlık, sosyal bilimler, temel matematik, fen-tabiat bilimleri, sanat ve spor gibi alanlarda ders vererek insani değerlere uygun bireyler yetiştiren kişilerdir (M.E.B., 2008). Öğrenme ihtiyacının en çok olduğu dönem olan çocukluk döneminde çocukların sosyal, kültürel değerleri kazanabilmesinde sınıf öğretmenleri önemlidir. Sınıf öğretmenleri öğrencilerine rol model olarak yaşadığı toplumun kültürel mirasını aktaran ve öğrencilerine değerler eğitimi veren etkin kişilerdir (Yetim ve Göktepe, 2004).

İlkokulda Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Önemi

Beden eğitimi ve oyun dersi, oyun ve fiziki etkinlikler yolu ile öğrencilerin yaşamlarında kullanacakları temel hareketler ve sağlıklı yaşam becerileri, kavramları ve stratejileri ile ilişkili becerileri ve değerleri geliştirip güçlendirerek bir sonraki eğitim düzeyine hazırlar (M.E.B., 2018).

Çocuğun kuvvet, dayanıklılık ve esneklik gelişimini sağlamanın yanında beden eğitimi ve oyun dersi; sınıflama, eşleştirme, zihinde tutma faaliyetleri ile zihinsel gelişime de katkı sağlar. Böylece çocuğun motivasyonu artarak okula ve öğrenmeye karşı olumlu tutum sergiler (Tortop ve Ocak, 2010). Bu sebeple hareket etme ile beden eğitimi ve oyun çocuğun gelişimine en büyük katkıyı sağlar (Yenal vd., 1999).

Certel (2017)'e göre beden eğitimi ve oyun dersi öğrencinin kendine güven ve öz saygı gibi kişilik özelliklerinin gelişimine katkı sağlayarak sorumluluk alma duygusunu, işbirlikçi öğrenme ve takım ruhunu geliştirir.

Çocukluk döneminde yapılan beden eğitimi ve oyun dersi ve ders dışı yapılan fiziksel aktiviteler hem çocukluk hem de yetişkinlik döneminde spor yapma alışkanlığı kazandırmada büyük rol oynar (Arslan ve Altay, 2008).

Beden Eğitimi

Tamer ve Pulur (2001) beden eğitimini; fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel değişme ve gelişmeyi beden eğitiminin amacına uygun olarak fiziksel aktiviteler yoluyla davranışa getirme süreci olarak tanımlamışlardır. Tamer ve Pulur (2001)'a göre beden eğitimi kişilerin fiziksel hareketlere katılarak davranışlarında kasıtlı olarak beden eğitiminin amaçlarına uygun bedensel, duygusal ve zihinsel değişim meydana getirme sürecidir.

Beden eğitimi kişileri bedensel, duygusal ve zihinsel olarak geliştirmesinin yanında organizmanın bütünlüğünü zedelemeyen dengeli bir şekilde gelişmesine yardımcı olan bireyi hem kendisine hem de topluma faydalı bir insan olmasını sağlayan bilimsel beden faaliyetleridir (Açık, 1997).

Sonuç olarak; genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi dersinin organizmanın bütünlük ilkesine bağlı olarak çocukların bedensel, hareket, sinir kas gelişimi ve kişisel ve sosyal uyuma katkı sağlaması bakımından son derece önemli bir faaliyet olduğu görülmektedir (Harmandar, 2004).

Yöntem

Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu tesadüfi örneklem yöntemi ile gönüllülük esasına göre seçilen 196 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Mevcut araştırma süresince “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilmiştir”.

Veri Toplama Yöntemleri

Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin uygulanmasında karşılaşılan problemlerin tespiti için yapılan bu çalışmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Betimsel tarama yöntemi, grubun tutumunu, inançlarını, değerlerini tespit etmek için kullanılan yöntemdir (McMillan ve Schumacher, 2006).

Veri Toplama Araçları

Araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formunda cinsiyet, yaş, kıdem ve sporculuk geçmişi olmak üzere 4 soru yer almaktadır. Araştırma için Bozdemir (2012) tarafından geliştirilen, 22 maddeden ve “Uygulama Problemleri” (4-5-10-11-12-13-15-16-17), “Fiziksel Problemler” (7-8-9), “Önemsememe Problemleri” (18-19-20-21-22) ve “Formasyon Problemleri” (1-2-3-14) olmak üzere 4 alt boyuttan oluşan “Beden Eğitimi Dersine Yönelik Problem Belirleme Ölçeği” gerekli izinler alınarak kullanılmıştır. Analizleri ölçek ortalamaları hesaplanarak yapılmıştır. 5’li likert tipinde hazırlanmış ölçek “1= Hiç Katılmıyorum”, “2= Az Katılıyorum”, “3=Kararsızım”, “4= Katılıyorum” ve “5= Tamamen Katılıyorum” şeklinde kodlanmıştır.

Verilerin Analizi

Kişisel bilgi formu ve ölçek genelinde alınan puanlar yüzde, frekans, aritmetik ortalama, ikili değişkenler arasında farkı belirlemek için bağımsız örneklem t testi ve çoklu değişkenler arasında farkı belirlemek için ise One-Way ANOVA testleri yapılmıştır.

Tablo 1

Araştırma Grubu Tanımlayıcı Bilgileri

Kişisel Bilgiler	Alt Gruplar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	73	37,2
	Erkek	123	62,8
Yaş	24-37 Yaş	49	25,0
	38-51 Yaş	113	57,7
	52 ve Üstü Yaş	34	17,3
Kıdem	0-11 Yıl	95	48,5
	12-23 Yıl	40	20,4
	24 ve Üstü Yıl	61	31,1
Sporculuk Geçmişi	Var	46	23,5

Yok 150 76,5

Tablo 1'e göre katılımcıların %62,8'i (123 kişi) erkek, %37,2'si (73 kişi) kadın; %25,0'i (49 kişi) 24-37 yaş grubunda, %57,7'si (113 kişi) 38-51 yaş grubunda, %17,3'ü (34 kişi) 52 ve üstü yaş grubunda olduğu; %48,5'i (95 kişi) 0-11 kıdem yılında, %20,4'ü (40 kişi) 12-23 kıdem yılında, %31,1'i (61 kişi) 24 ve üstü kıdem yılında olduğu; %23,5'inin (46 kişi) sporculuk geçmişinin olduğu, %76,5'inin (150 kişi) sporculuk geçmişinin olmadığı görülmektedir.

Bulgular

Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin uygulaması sırasında karşılaşılan problemlerin belirlenmesi amacıyla istatistiksel analizler yapılacaktır.

Tablo 2

Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Problem Belirleme Ölçeğine İlişkin Çarpıklık, Basıklık ve Normallik Değerleri

FAKTÖRLER	Skewness	Kurtosis	Kolmogorov-Smirnow
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Görüş Ortalama	854	1,768	,084

Tabloya göre ölçek genelinde ve tüm alt boyutlarında Skewness-Kurtosis değerleri $-2 < X < +2$ aralığında olduğundan dolayı verilerin normal dağılım gösterdiği görülmüştür (George ve Mallery, 2019). Kolmogorov-Smirnov Z testine göre de parametrik testler uygulanmıştır.

Tablo 3

Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Problem Belirleme Ölçeğine İlişkin Güvenirlilik Değerleri

FAKTÖRLER	Güvenirlilik katsayısı (Cronbach Alpha)
Beden Eğitimi Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Problemler Ortalama	,731
Uygulama Problemleri	,731
Fiziksel Problemler	,800
Önemseme Problemleri	,803
Formasyon Problemleri	,713

Tablo 3'e göre Ölçeğin güvenirliliği Cronbach's Alpha değerine bakılarak test edilmiştir. 0,70'in üzerindeki katsayı puanı ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir. Ölçek genelinde Cronbach's Alpha değerinin 0,731 olduğu, alt boyutlarda ise 0,713 ile 0,803 arasında değiştiği görülmüştür. Yapılan analiz sonucunda ölçeğin güvenilir olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4

Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Problem Belirleme Ölçek Maddeleri

	N	X	SD
1 Beden eğitimi dersi vermek için yükseköğretimde aldığım dersler yeterlidir.	196	3,54	1,116
2 Beden eğitimi dersinin amaç ve ilkelerini yeterince biliyorum.	196	2,75	1,045
3 Beden eğitimi dersini uygulamak için kendimi yeterli buluyorum	196	2,91	1,145
4 Beden eğitimi konusunda formasyon almak bu dersin işlenmesini kolaylaştıracaktır.	196	2,12	1,043
5 Beden eğitimi dersi vermek için alana yönelik özel bir eğitim almak gerekmektedir.	196	1,95	,876
6 Beden eğitimi dersinin işlenebilmesi için okul yönetimi yeterince katkıda bulunmaktadır.	196	2,53	1,178
7 Beden eğitimi dersinin ders saati bu dersin işlenmesi için yeterlidir.	196	2,54	1,246

8	Beden eğitimi dersi için okulun tesisleri yeterlidir.	196	3,90	1,109
9	Beden eğitimi dersi için okulun malzemeleri yeterlidir.	196	4,05	,970
10	Beden eğitimi dersi için yeterli tesis ve malzemenin olması dersin amaçlarına ulaşmamızı kolaylaştıracaktır.	196	1,71	,853
11	Beden eğitimi dersine spor malzemeleriyle katılmaya dikkat ediyorum.	196	2,74	1,127
12	Beden eğitimi dersine çocukların spor malzemeleriyle katılmasına dikkat ediyorum.	196	2,73	1,110
13	Beden eğitimi dersinde çocuklara sporu sevdirdiğime ve spor yapma alışkanlığı kazandırmaya çalışıyorum.	196	2,18	,875
14	Beden eğitimi ders saatini bu dersin işleniş için ayırıyorum.	196	2,49	1,045
15	Beden eğitimi dersinde öğrenciler başka bir ders yapılmasına istekli olmuyorlar.	196	2,02	1,143
16	Beden eğitimi dersinin sınıfta yapılması öğrencileri mutlu etmiyor	196	2,00	,934
17	Beden eğitimi dersinde başka dersler yapılmasını uygun bulmuyorum.	196	1,67	,677
18	Beden eğitimi dersi sınıf öğretmenlerinin ders yoğunluğunun fazla olmasından dolayı pek yapılamıyor.	196	2,13	1,109
19	Beden eğitimi dersine beden eğitimi öğretmenlerinin girmesi daha yararlı olacaktır.	196	1,58	,927
20	Beden eğitimi dersi çocukları fiziksel, zihinsel ve sosyal yönden olumlu etkiler.	196	1,40	,628
21	Beden eğitimi dersi oyun çağındaki çocuklar için diğer derslere göre biraz daha önemlidir.	196	1,46	,681
22	Beden eğitimi dersinde kalıcı davranış biçimlerinin kazanıldığını gözlemliyorum.	196	1,66	,641
Beden Eğitimi Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Problemler Ortalama		196	2,37	,384
Formasyon Problemleri		196	2,92	,798
Önemseme Problemleri		196	1,66	,613
Fiziksel Problemler		196	3,49	,751
Uygulama Problemleri		196	2,16	,537

Tablo 4'e göre ölçek genel ortalaması 2,37, ölçek alt boyutlarının ortalamaları ise; "Formasyon Problemleri" 2,92, "Önemseme Problemleri" 1,66, "Fiziksel Problemler" 3,49 ve Uygulama Problemleri" 2,16 olarak bulunmuştur. Ölçek maddelerinin en yüksek ortalamaları; "Beden eğitimi dersi için okulun malzemeleri yeterlidir" (4,05) ve "Beden eğitimi dersi için okulun tesisleri yeterlidir" (3,90) olarak bulunmuştur. En düşük madde ortalamaları ise "Beden eğitimi dersi çocukları fiziksel, zihinsel ve sosyal yönden olumlu etkiler" (1,40) ve "Beden eğitimi dersi oyun çağındaki çocuklar için diğer derslere göre biraz daha önemlidir" (1,46) olarak bulunmuştur.

Tablo 5

Beden Eğitimi Ve Spor Dersi ile İlgili Problemlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Analizi

	Cinsiyet	N	X	SD	T	P
Beden Eğitimi Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Problemler Ortalama	Kadın	73	2,4844	,28155	3,606	,000*
	Erkek	123	2,3030	,42151		
Uygulama Problemleri	Kadın	73	2,3329	,44066	3,682	,000*
	Erkek	123	2,0659	,56552		
Fiziksel Problemler	Kadın	73	3,4247	,75002	-1,033	,303
	Erkek	123	3,5393	,75207		
Önemseme Problemleri	Kadın	73	1,7534	,58644	1,600	,112
	Erkek	123	1,6114	,62479		
Formasyon Problemleri	Kadın	73	3,0719	,76203	2,071	,040*
	Erkek	123	2,8333	,80830		

Tablo 5'e göre Beden Eğitimi dersinin uygulanmasında; ölçek genelinde, uygulama problemleri ve formasyon alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı fark

bulunmuştur. Fiziksel problemler ve önemseme problemleri alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı fark bulunamamıştır.

Tablo 6

Beden Eğitimi Ve Spor Dersi ile İlgili Problemlerin Yaş Değişkenine Göre Analizi

	Yaş	N	X	SD	F	P	Tukey
Beden Eğitimi Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Problemler Ortalama	24-37	49	2,4889	,33666	5,688	,004*	24-37
	38-51	113	2,3689	,41747			
	52 ve Üstü	34	2,2059	,26533			
Uygulama Problemleri	24-37	49	2,2735	,48639	5,492	,005*	24-37
	38-51	113	2,1973	,56985			
	52 ve Üstü	34	1,9029	,40861			
Fiziksel Problemler	24-37	49	3,5714	,54006	,385	,681	
	38-51	113	3,4838	,71546			
	52 ve Üstü	34	3,4314	1,07787			
Önemseme Problemleri	24-37	49	1,6041	,64870	,324	,724	
	38-51	113	1,6885	,59097			
	52 ve Üstü	34	1,6706	,64551			
Formasyon Problemleri	24-37	49	3,3214	,59293	9,074	,000*	24-37
	38-51	113	2,8119	,79094			
	52 ve Üstü	34	2,7132	,89640			

Tablo 6'ya göre Beden Eğitimi dersinin uygulanmasında; ölçek genelinde, uygulama problemleri ve formasyon problemleri alt boyutlarında yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı fark vardır. Fiziksel problemler ve önemseme problemleri alt boyutlarında yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı fark yoktur.

Tablo 7

Beden Eğitimi ve Spor Dersi İle İlgili Problemlerin Kıdem Değişkenine Göre Analizi

Varyans Kaynağı	Kıdem	N	X	SD	F	P	Tukey
Beden Eğitimi Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Problemler Ortalama	0-11 Yıl	95	2,4455	,31684	3,818	,024*	0-11 Yıl
	12-23 Yıl	40	2,3318	,32829			
	24 Yıl ve Üstü	61	2,2794	,48566			
Uygulama Problemleri	0-11 Yıl	95	2,2537	,46604	3,753	,005*	0-11 Yıl
	12-23 Yıl	40	2,1825	,45001			
	24 Yıl ve Üstü	61	2,0164	,65630			
Fiziksel Problemler	0-11 Yıl	95	3,5649	,58765	2,123	,122	
	12-23 Yıl	40	3,5833	,80508			
	24 Yıl ve Üstü	61	3,3333	,91287			
Önemseme Problemleri	0-11 Yıl	95	1,6084	,55114	1,002	,369	
	12-23 Yıl	40	1,6650	,57359			
	24 Yıl ve Üstü	61	1,7508	,72079			
Formasyon Problemleri	0-11 Yıl	95	3,1316	,67718	7,654	,001*	0-11 Yıl
	12-23 Yıl	40	2,6000	,73554			
	24 Yıl ve Üstü	61	2,8074	,92014			

Tablo 7'ye göre Beden Eğitimi dersinin uygulanmasında; ölçek genelinde, uygulama problemleri ve formasyon problemleri alt boyutlarında kıdem değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı fark vardır. Fiziksel problemler ve önemseme problemleri alt boyutlarında ise kıdem değişkenine göre anlamlı fark yoktur.

Tablo 8

Beden Eğitimi ve Spor Dersi ile İlgili Problemlerin Sporculuk Geçmişine Göre Analizi

	Sporculuk Geçmiş	N	X	SD	T	P
Beden Eğitimi Dersinin Uygulanmasında Karşılaştıkları Problemler Ortalama	Var	46	2,2027	,25617	-4,249	,000*
	Yok	150	2,4206	,40417		
Uygulama Problemleri	Var	46	1,8826	,42442	-4,827	,000*
	Yok	155	2,2520	,53942		
Fiziksel Problemler	Var	46	3,9565	,67626	5,196	,000*
	Yok	150	3,3556	,75801		
Önemseme Problemleri	Var	46	1,3826	,41703	-4,566	,000*
	Yok	150	1,7507	,63834		
Formasyon Problemleri	Var	46	2,7391	,59385	-2,146	,034*
	Yok	150	2,9783	,84441		

Tablo 8'e göre Beden Eğitimi dersinin uygulanmasında; ölçek genelinde ve tüm alt boyutlarında sporcu geçmişi değişkenine göre anlamlı fark vardır.

Tartışma ve Sonuç

Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin uygulanmasında karşılaşılan problemlerin tespitinde ölçek maddelerine göre; "Beden eğitimi dersi çocukları fiziksel, zihinsel ve sosyal yönden olumlu etkiler", "Beden eğitimi dersi oyun çağındaki çocuklar için diğer derslere göre biraz daha önemlidir" maddelerine sınıf öğretmenleri "Hiç katılmıyorum" şeklinde görüş bildirmişlerdir. Dolayısıyla sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersini önemsemedikleri ve beden eğitimi dersinin çocukların fiziksel, zihinsel ve sosyal yönden gelişimine diğer derslerden daha fazla katkı sağladığı fikrine katılmadıkları sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 4). Bozdemir vd. (2015) benzer çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersini işlerken önemsememe gibi mesleki problemlerinin olduğunu tespit etmeleri bu çalışma ile örtüşmektedir.

Okullarda beden eğitimi dersi için malzeme ve tesislerin yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 4). Bozdemir vd. (2015) benzer çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersini işlerken fiziki şartlardan kaynaklı problemler olduğunu belirtmişlerdir. Kuzey (2002) ve Ekinci (2010) yaptıkları benzer çalışmada okul müdürlerinin ve öğretmenlerin okulların fiziki bakımından yetersiz olduğunu belirttikleri bu sonuçla örtüşmemektedir. Bu durumu son zamanlarda okullarda beden eğitimi dersi malzeme ve tesis durumlarında iyileştirmeye gidilmiş olması ile açıklanabilir.

Beden Eğitimi dersinin uygulanmasında; ölçek genelinde, uygulama problemleri ve formasyon alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Beden eğitimi dersinin uygulanmasında; ölçek genelinde, uygulama ve formasyon problemleri olmamakla beraber öğretmenlerin dersin uygulanmasında ve formasyon konularında kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha olumlu düşüncelere sahip oldukları görülmektedir. Fiziksel problemler ve önemsememe alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı fark bulunamamıştır. Literatürde bu çalışma ile örtüşen ve örtüşmeyen çalışmalar da vardır. Pehlivan vd.

(2005) çalışmalarında sınıf öğretmenleri tarafından işlenen beden eğitimi dersinin program dahilinde işlenip işlenmediğine yönelik öğretmen görüşleri arasında cinsiyet değişkenine göre anlamlı fark bulmuşlardır. Bozdemir vd. (2015) çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersini uygularken karşılaştıkları problemler ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı fark bulamamışlardır. Kul ve Hergüner (2018) yapmış oldukları çalışmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunlarını tespit etmiştir. Ancak beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin problemlere katılım alguları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı fark tespit edememişlerdir.

Beden eğitimi dersinin uygulanmasında karşılaştıkları problemler, ölçek genelinde, uygulama problemleri ve formasyon problemleri ile yaş değişkeni arasında fark istatistiksel olarak 24-37 yaş aralığındaki öğretmenlerin lehine anlamlı bulunmuştur. Fiziksel problemler ve önemseme problemler alt boyutları ile yaş değişkeni arasında fark istatistiksel olarak anlamlı bulunamamıştır (Tablo 6). Beden eğitimi dersinin uygulanmasında karşılaşılan problemler bakımından yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı fark bulunamamıştır, ancak yaş değişkenine göre beden eğitimi dersinin uygulanmasında problem belirlenmemiş; ancak küçük yaş aralığındaki sınıf öğretmenlerinin ortalamaları yüksek bulunmuştur. Bu durum üniversite eğitiminde aldıkları beden eğitimi derslerinin verimli geçtiği, bunun sonucunda da küçük yaş grubu sınıf öğretmenlerinin dersin uygulama aşamasında problem oluşturmadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Bozdemir vd. (2015) “Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersinde Karşılaştıkları Problemler” adlı çalışmalarında dersin uygulanmasında karşılaşılan problemler ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir fark olduğunu tespit etmişlerdir. En yüksek ortalama 31-37 yaş ve 38-44 yaş grubu öğretmenlere ait olduğu, en düşük ortalamanın ise 41-55 yaş grubu öğretmenlere ait olduğu tespit edilmiştir. Yaşı ileri olan öğretmenlerin mesleki yorgunlukları böyle bir sonucu çıkarmış olabilir. Ocak ve Tortop (2006) çalışmalarında 41-50 yaşları arasındaki sınıf öğretmenlerin diğer yaş grubundaki öğretmenlere oranla daha fazla sorunla karşılaştıkları sonucuna varmışlardır. Bu sonuçlar bizim çalışmamız ile örtüşmemektedir.

Beden eğitimi dersinin uygulanmasında ölçek genelinde, “Uygulama Problemleri” ve “Formasyon Problemleri” alt boyutlarında kıdem değişkenine göre fark istatistiksel olarak 0-11 yıl lehine anlamlı bulunmuştur. Çalışma yılı 11 yıla kadar olan sınıf öğretmenlerin uygulama ve formasyon problemleri ile ilgili diğer öğretmenlere göre daha az problem yaşadıkları tespit edilmiştir. “Fiziksel Problemler” ve “Önemseme Problemler” alt boyutu ile kıdem değişkeni arasında fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (Tablo 7). Düşük kıdem yılına sahip sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin uygulanmasında ölçek genelinde, uygulama problemleri ve formasyon problemleri ortalamaları yüksek bulunmuştur. Bu durum son zamanlarda üniversitelerin eğitim kalitesinin artırılmış olması ile ilgili olabilir. Uysal (2003), 1973-1980 yılları arasında tebliğler dergisi taramalarında resim, müzik ve beden eğitimi gibi yetenek derslerinin programına

rastlanılmadığını ve bu dönemdeki sınıf öğretmenlerin beden eğitimi dersine yönelik eğitim almamaları bu sonucu desteklemektedir. Bu sonuç ile örtüşmeyen çalışmalara da rastlanmaktadır. Şirin ve Bozkurt (2005) çalışmalarında beden eğitimi öğretme tekniklerini kullanma ve uygulama becerisi yönünden sınıf öğretmenlerin kıdem yılına göre 13 yıl ve üzeri öğretmenlerin lehine anlamlı fark olduğunu bulmuşlardır.

Beden eğitimi dersinin uygulanmasında ölçek geneli ve tüm alt boyutlarında; sporculuk geçmişine göre fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (Tablo 8). Beden eğitimi dersinin uygulanmasında ölçek genelinde, ‘‘Uygulama Problemleri’’, ‘‘Önemseme Problemleri’’ ve ‘‘Formasyon Problemleri’’ alt boyutları ortalamaları sporculuk geçmişi olmayan sınıf öğretmenlerinin lehine anlamlı bulunmuştur. Bu sonuç sporculuk geçmişi olan sınıf öğretmenlerinin sayısının az olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Beden eğitimi dersinin uygulanmasında karşılaşılan problemler ölçek geneli ve alt boyutlardaki ortalamalara bakıldığında; ölçek genelinde, önemsememe ve dersin uygulanmasında kısmen problemler olduğu, formasyon ve fiziksel problem belirlemede ise kararsız oldukları sonucuna varılmıştır. Ölçek maddelerinde ise; ‘‘Beden eğitimi dersi çocukları fiziksel, zihinsel ve sosyal yönden olumlu etkiler’’ ve ‘‘Beden eğitimi dersi oyun çağındaki çocuklar için diğer derslere göre biraz daha önemlidir’’ maddelerinde dersinin uygulanmasında problemler olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 4).

Sonuç olarak beden eğitimi dersinin uygulanmasında ortaya çıkan problemler;

- 1-Beden eğitimi dersinin çocukların gelişimine katkı sağladığı gerçeğinin göz ardı edildiği,
- 2-Beden eğitimi dersinin önemsenmediği,
- 3-Dersin uygulama aşamasında problem belirlemede kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre ortalamalarının daha yüksek olduğu,
- 4- Yaşı ve kıdemi küçük olan sınıf öğretmenlerin ortalamaları daha yüksek olduğu görülmektedir.

Öneriler

- 1- Benzer çalışma beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branş öğretmenleri arasında da yapılabilir.
- 2-Beden eğitimi dersinin önemini anlatmak için sınıf öğretmenlerine hizmet içi kurslar düzenlenebilir.

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı

Araştırmanın yöntem ve bulgular kısmıyla ilgili süreçler birinci yazar, giriş kısmı ile ilgili süreçler ikinci yazar, tartışma kısmı ile ilgili süreçler üçüncü yazar ve sonuç kısmı ise dördüncü yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çatışma Beyanı

Yazarların araştırma ile ilgili bir çatışma beyanı bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Açak, M. (1997). *Beden eğitimi öğretmenin el kitabı*. Dünya Basım Evi
- Arslan, Y., ve Altay, F. (2008). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ders programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşleri, *Spor Bilimleri Dergisi*, 19(2), 63-79.
- Baki, A. (2009). *Türkiye’de alan öğretmeni yetiştirmede programlarının ve politikalarının değerlendirilmesi, Eğitimde yansımalar*. IX Türkiye’nin Öğretmen Yetiştirme Çıkmazı Ulusal Sempozyumu, Evren Yayıncılık.
- Bozdemir, R. (2012). *Sınıf Öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersinde karşılaştıkları problemlere yönelik ölçek geliştirme çalışması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara.
- Bozdemir, R., Çimen, Z., Kaya, M., ve Demir, O. (2015). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersinde karşılaştıkları problemler (Tokat İli Örneği). *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015 (5), 221-234.
- Certel, Z. (2017). *Beden eğitiminde işbirliğine dayalı öğrenme*. Nobel Bilimsel Eserler.
- Curtner Smith, M. D. (1999). The more things change the more they stay the same: Factors influencing teachers’ interpretations and delivery of national curriculum physical education. *Sport, Education and Society*, 4(1), 75-97.
- Çelikkaya, H. (1997). *Eğitime giriş*. Alfa Basım Yayım.
- Dwyer, J. J. M., Allison, K. R., Barrera, M., Hansen, B., Goldenberg, E., ve Boutilier, M. A. (2003). Teachers’ perspective on barriers to implementing physical activity curriculum guidelines for school children in Toronto. *Canadian Journal of Public Health*, 94(6), 448-452.
- George, D., ve Mallery, P. (2019). *IBM SPSS statistics 26 step by step: A simple guide and reference*. Routledge.
- Genç, M. (2021). *Sınıf öğretmenleri ve beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersi yeterliliklerinin incelenmesi*. Uzmanlık Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.
- Gümüşgül, O., ve Göral, M. (2014). Milli eğitim şuraları kapsamında beden eğitimi dersi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 14-29.
- Ekinci, A. (2010). Opinions of principals and teachers working in primary schools about their vocational problems. *Elementary Education Online*, 9(2), (734-748).
- Erden, M. (1997). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Arkadaş. Yayınevi.
- Harmandar, İ. H. (2004). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karagül, T. (1993). *Beden eğitimi öğretim yöntemleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Kul, M., ve Hergüner, G. (2018). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunları ve performanslarına etkileri (Sakarya İli Örneği). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 971-996.
- Kurt, Y., ve Taşkaya, S. M. (2007, 02-03 Kasım). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri*. 5. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Adana, Türkiye.
- Kuzey, M. (2002). *Sınıf öğretmenlerinin bazı sorunları ve bazı çözüm önerileri*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Küçükahmet, L. (2002). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- McMillan, H., ve J. Schumacher, S. (2006). *Research in education evidence-based inquiry* (6. Baskı). Boston: Allyn and Bacon Inc.
- MEB. (1973). Milli eğitim temel kanunu. “1739 Sayılı Kanun”, *Resmî Gazete*, 14574.
- MEB. (1994). *Okul öncesi eğitim programları*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

- MEB. (2018). *Beden eğitimi ve oyun dersi öğretim programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınevi.
- Ocak, Y., ve Tortop, Y. (2006, Kasım 3-5). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi derslerine ilişkin genel görüşleri ve beden eğitimi derslerini yürütürken karşılaştıkları sorunları*. 9.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Muğla, Türkiye.
- Oral, B. (2004). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, (15), 88-98.
- Pehlivan, Z., Dönmez, B., ve Yaşat, H. (2005). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik görüşleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, (3), 51-62.
- Saydam, R. (2003). *İlköğretim okulu ı ve u. devre müzik eğitiminde eğitimci sorunu*. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, Malatya, Türkiye.
- Sezen, M. S. (2019). *Beden eğitimi ve spor dersinin uygulanmasında karşılaşılan problemler; okul yöneticileri ve öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Trabzon.
- Sönmez, V. (2013). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Anı Yayınları.
- Şentürk, U., Yılmaz, A., Gönener, U. (2015). Sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersi ile ilgili görüş ve uygulamaları. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*, 10(2), 22.
- Şirin, E F. (2005). *İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersiyle ilgili tutum ve uygulamaları*. 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, 10-11 Haziran, Bursa, 96-102.
- Tamer, K., ve Pulur, A. (2001). *Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri*. Ankara: Ada Matbaacılık Lit. Şik.
- Taşmektepligil, Y., Yılmaz, Ç., İmamoğlu, O., ve Kılıcıgil, E. (2006). İlköğretim okullarında beden eğitimi ders hedeflerinin gerçekleşme düzeyi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(4), 139-147.
- Tortop, Y. (2006). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ve eğitsel oyun uygulamaları*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı), Afyon
- Tortop, Y., ve Ocak, Y. (2010). Sınıf öğretmenlerinin eğitsel oyun uygulamalarına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 14-22.
- Uysal, S. (2003). Sınıf öğretmeni yetiştiren yükseköğretim kurumları ve bu kurumlarda uygulamaya konulan sanal eğitimi ders programları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 11(1), a121-130.
- Yenal, T., Çamlıyer, H., ve Saracaloğlu, A. (1999). İlköğretim ikinci devre çocuklarında beden eğitimi ve spor etkinliklerinin motor beceri ve yetenekler üzerine etkisi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 15-16.
- Yetim, A. A., ve Göktaş, Z. (2004). Öğretmenin mesleki ve kişisel nitelikleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 12(2), 541-550.

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisans](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.